

2. Цільова комплексна програма “Фізичне виховання – здоров’я нації” – К., 1998. – 48 с.
3. Уильям Л. Хоскелл. Двигательная активность, спорт и здоровье в будущем тысячелетии // Наука в олимпийском спорте: Спец. вып. – 2000. – С.5-6.
4. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 2.- Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – 248 с.

SPORTS-MASS AND PHYSICAL HEALTH WORK IN CONDITIONS OF MODERN SCHOOL UNDER THE PROGRAM “SPORTS FOR ALL”

Olena OTRAVENKO

Luhansk regional center “Sports for All”

Abstract. The article is about sports-mass and physical health work in conditions of modern school under the program “Sports for all.” It is aimed at mass involvement of schoolchildren into sports. The article provides certain actions according to how to optimize movement regime of schoolchildren and to awake their interest in sports. It contains a thematic calendar for sports-mass work for a year.

Key words: “Sports for all”, sports-mass work, physical health work, schoolchildren.

ІНТЕГРАЦІЯ ФІЗИЧНОГО І РОЗУМОВОГО ВИХОВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ В ПРОЦЕСІ ТУРИСТСЬКО-КРАЄЗНАВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Віталій ПОЛЩУК

*Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди*

Актуальність. ХХІ ст. висуває перед суспільством вимоги щодо ролі освіти в розвитку особистості, свідомого громадянина і патріота України. Тому одним з пріоритетів сучасної освіти і виховання є соціальний розвиток дитини, розширення рівнів самостійної активності дошкільника.

В Україні фізичне виховання дітей дошкільного віку є невід’ємною і найважливішою частиною всієї педагогічної роботи. У дошкільному віці закладаються основи здоров’я і довголіття, формується велика кількість рухових навичок, розвиваються навички особистої та громадської поведінки, звички до повсякденних занять фізичним вихованням.

Ряд досліджень [3] підтверджують виняткову роль рухової діяльності не тільки для фізичного розвитку дітей, удосконалення їх моторики, а й для формування особистості дитини. Встановлено, що рухи є важливим засобом, який сприяє розвитку мозку в дитини, а також таких його функцій, як мовлення, мислення, пам’яті, аналізу, синтезу.

Дослідники [3, 4, 5] дійшли висновку, що оптимальні умови для досягнення позитивних результатів у розумовому і фізичному розвитку дошкільнят створюються при виконанні конкретних рухових завдань у формі ігрових вправ.

Діюча в Україні система фізичного виховання, однією з ланок якої є система дошкільного фізичного виховання, перебуває в критичній ситуації і не завжди може вирішувати своє основне завдання – зміцнення здоров'я. Постійне збільшення обсягу і темпу навчального навантаження, передчасний початок дошкільного систематичного навчання, невідповідність програм і технологій навчання функціональним і віковим особливостям дітей, недотримання фізіологічних вимог до організації навчального процесу – все це призвело до значного зниження рівня здоров'я та фізичної підготовленості дітей дошкільного віку.

Тому нагальною потребою є необхідність формування освітньо-оздоровчої системи, яка володіє більшим виховним, освітнім і оздоровчим ефектом, що є важливою психолого-педагогічною проблемою. У зв'язку з цим виникає необхідність пошуку нових шляхів оптимізації процесу фізичного виховання дітей дошкільного віку.

На наш погляд, одним з найефективніших шляхів є інтегрований підхід до розвитку фізичної і розумової сфери дошкільнят в процесі туристсько-краєзнавчої діяльності.

Питання використання елементів туризму у дошкільному фізичному вихованні не було предметом численних наукових досліджень. У науково-методичній літературі зустрічаються лише дані епізодичних досліджень [6] щодо теоретико-методичного обґрунтування використання краєзнавчо-туристичної діяльності у практиці фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку.

Викладене свідчить про те, що проблема пошуку шляхів вдосконалення освітньо-виховного процесу в дошкільних закладах залишається **актуальною**.

Мета дослідження-аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури і передового практичного педагогічного досвіду з проблеми інтеграції фізичного і розумового розвитку дошкільника засобами туризму.

Результати дослідження. Аналіз спеціальної літератури показав, що застосування елементів туризму в роботі з дошкільниками присутнє у практиці дошкільних закладів України, Росії, Білорусії. Так, дослідження Т.П.Зав'ялової (2002 р.) свідчать про застосування засобів туризму в основних формах організації фізичного виховання дошкільників буде сприяти більш ефективному розвитку фізичних якостей і координаційних здібностей; підвищенню рівня фізичних якостей і координаційних здібностей; підвищенню рівня позитивних взаємовідносин між дітьми; кращому засвоєнню знань щодо фізичної культури і правил поведінки на природі, порівняно з дітьми, які займаються за традиційною програмою навчання.

Було виявлено, що існуючі засоби і методи традиційного виховання недостатньо впливають на особистість дошкільника, а засоби фізичної культури реалізують руховий компонент з переважно середнім рівнем фізичної підготовленості.

Розроблена методика із застосуванням засобів туризму у фізичному вихованні старших дошкільників включає різні за змістом види туристської підготовки: теоретичну, фізичну, технічну і тактичну, а також формування якостей особистості.

Т.П.Зав'ялова (2002 р.) відзначає, що туризм, як засіб фізичного виховання, включає різноманітні за формою і змістом рухові дії. До основних засобів туризму в роботі з дошкільниками вона відносить:

- фізичні вправи з максимальним використанням природного і соціального оточення, які спрямовані на розвиток фізичних якостей, координаційних здібностей, раціональне подолання природних перешкод і оволодіння технікою пересування у пішохідних та лижних прогулянках;

- спеціальні рухові завдання для розвитку просторового орієнтування;
- рухливі ігри з пошуковими ситуаціями у приміщенні і на місцевості;
- доступні для дошкільників туристські вправи прикладного багатоборства (в'язання вузлів, складання рюкзаків та ін.);
- до засобів туризму відноситься і сама туристська діяльність, через яку формуються моральні якості дитини і пізнається навколишній світ, а туристські посади, які діти отримують по черзі, є засобом пізнання самого себе.

Ці засоби можуть бути включені не тільки у фізкультурно-оздоровчу роботу та активний відпочинок дітей, які склались у практиці роботи дитячих садків, але і в навчальну роботу з фізичного виховання дошкільників.

Навчальна робота може бути представлена пізнавальними і фізкультурними заняттями:

- пізнавальні заняття проводяться один раз на тиждень як у приміщенні, так і на повітрі у формі бесід, дидактичних ігор, ігрових завдань;
- фізкультурні заняття (туристичної спрямованості) проводяться на повітрі один раз на тиждень. Розроблено вісім типів занять: ігрові, сюжетно-рольові, колові тренування, заняття-змагання, заняття-тренування, прогулянки-розвідки, прогулянки-пошуки, природознавчі прогулянки.

У фізкультурно-оздоровчу роботу засоби туризму включають у ранкові і вечірні прогулянки не менш двох разів на тиждень у вигляді топографічних прогулянок, рухливих ігор з включенням пошукових ситуацій.

Засоби туризму дозволили зробити більш цікавим активний відпочинок дітей. Фізкультурні розваги з туристською спрямованістю і туристські свята організують у формі ігрових комплексів і прогулянок-походів. День здоров'я проводиться у формі туристського зльоту.

Висновки. Застосування засобів туризму у фізичному вихованні дітей старшого дошкільного віку дозволить комплексно вирішувати питання фізичного і розумового розвитку дітей. Виявлено:

- використання засобів туризму в основних організаційних формах дошкільників 5-6 років дозволило підвищити рівень фізичної підготовленості (найбільший приріст – у результатах загальної витривалості, координаційних здібностей і різних видів орієнтувальних здібностей);
- ігрова туристська діяльність створює умови для формування вмінь формувати дружні відношення з однолітками у групі;
- заняття туризмом створюють можливість для більш результативного впливу на успішність засвоєння знань в області фізичної культури, правил поведінки на природі.

Література

1. Бочарова Н. И. Организация краеведо-туристской деятельности старших дошкольников: Метод. рекомен. - М: ЦЦЮТРФ. 1996, №2, С. 11 -12.
2. Эндрич В.М., Курамшин Ю.Ф., Николаев Ю.М. Осмысление интегративной сущности физической культуры - магистральный путь формирования ее теории и практики физической культуры. 1996, №5, с. 145-148.
3. Звільчовський Е.С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку - Львів: ВНТЛ, 1998. - 336 с.

4. Завьялова Г.П. Дошкольный туризм: проблемы, поиски, решения. // *Физическая культура: воспитание, образование, тренировка*. 2001, №2, с.45–51.
5. Шарманова С.Б., Федоров А.И. Развитие познавательных способностей детей дошкольного возраста в процессе физического воспитания // *Физическая культура: воспитание, образование, тренировка*. 1998, №1, с.50–54.
6. Шипко Н. Географічне краєзнавство – шлях до пізнання Батьківщини // *Гуманітарний вісник Переяслав-Хмельницького ДПУ імені Григорія Сковороди: Науково-теоретичний збірник*. – К.: КИТ, 2004. – с. 473–475.

INTEGRATION OF PHYSICAL AND MENTAL TRAINING OF PRE-SCHOOL CHILDREN BY MEANS OF TOURISM

Vitaliy POLISCHUK

Pereyaslav-Khmelnytsky Hryhoriy Skovoroda State Pedagogical University

Abstract. Integration of physical and mental development of pre-school age children by means of tourism gives an opportunity to optimize the process of education and upbringing at pre-school institutions.

Key words: Integration of physical and mental development, children of senior pre-school age, pre-school tourism.

ДО ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В СІМ'Ї

Алла ПТАРЕНКО

Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

Заняття фізичною культурою відіграють важливу роль у підготовці всебічно розвиненої людини. Сучасний темп життя ставить вимогу з молоді дбати про своє фізичне вдосконалення, мати знання в галузі особистої та суспільної гігієни, вести здоровий спосіб життя, самостійно і систематично займатися фізичними вправами.

З розвитком суспільства, зміною світоглядів, незмінним залишається актуальність піклування держави про здоров'я нації. Відповідно до статті 1 Закону України Про фізичну культуру і спорт, “Фізична культура – це складова загальної культури суспільства, що спрямована на зміцнення здоров'я, розвиток моральних, волевих та інтелектуальних здібностей людини з метою гармонійного формування її особистості” [2].

Фізичне виховання молодших школярів має свою специфіку, зумовлену анатомо-фізіологічними та психологічними особливостями, а також тим, що приходячи до школи, учні потрапляють у нові, незвичні умови, до яких їм необхідно адаптуватись. Молодший шкільний вік найбільш відповідальний порівняно з наступними етапами фізичного розвитку школяра, саме цей вік вважається фундаментом, на якому ґрунтується подальший фізичний розвиток, активно розвиваються інтереси, звички, формується характер.